

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Tumo-Vaižganto g. 2, 01511 Vilnius, tel.: (8 5) 236 2444, (8 5) 236 2400
faksas (8 5) 231 3090, el. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2021-10- Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos ambasados Singapūro Respublikoje įsteigimo“ projektą (toliau – nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – nuo 2022 m. sausio 1 d. įsteigti Lietuvos Respublikos ambasadą Singapūro Respublikoje. Nutarimas parengtas atsižvelgiant į poreikį optimizuoti Lietuvos diplomatinį atstovavimą ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano XII misijos (prioriteto) „Stiprėjanti Lietuvos įtaka“ 3 strateginio darbo „Strateginė diversifikacija ir strateginių partnerysčių stiprinimas“ 8 punktu „Priimti sprendimus dėl diplomatinio tinklo plėtos, daugiau dėmesio skiriant Rytų Azijos regionui ir darbui su diaspora“ bei 5 strateginiu darbu „Efektyvios ekonominės diplomatijos atstovavimo tinklo veiklos užtikrinimas“.

Šiuo metu Lietuvai Singapūro Respublikoje atstovauja Lietuvos Respublikos ambasada Japonijoje. Ši ambasada dar yra akredituota Filipinų Respublikai, Naujajai Zelandijai, Indonezijos Respublikai ir Malaizijai, todėl jos galimybės dirbti su Singapūro Respublika nerezidavimo sąlygomis yra ribotos.

Įgyvendindama Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės siekį stiprinti Lietuvos tarptautinę padėtį, jos politinius ir diplomatinius santykius su bendramintėmis partnerėmis Rytų Azijos regione, įtvirtinti Lietuvos piliečių saugumą ir gerovę bei atverti Lietuvos eksportuotojams naujų galimybių pažangiausiose pasaulio rinkose, Užsienio reikalų ministerija siūlo įsteigti Lietuvos Respublikos ambasadą Singapūro Respublikoje. Ambasadą būtų tikslinga akredituoti Pietryčių Azijos valstybių asociacijai (ASEAN, būstinė Džakartoje), taip pat Indonezijos Respublikai,

Malaizijai, Tailando Karalystei ir Vietnamo Socialistinei Respublikai. Be to, ambasadorių Singapūre siūloma skirti ir Lietuvos nuolatiniu atstovu Azijos ir Europos fonde (ASEF, būstinė Singapūre), nes šiuo metu ši funkcija priskirta ambasadoriui Japonijoje. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo 11 straipsnio 1 dalimi, klausimas dėl ambasados įsteigimo 2021 m. kovo 31 d. svarstytas Lietuvos Respublikos Seimo Užsienio reikalų komitete ir ambasados įsteigimui buvo pritarta.

Singapūras yra pasaulinės reikšmės prekybos, transporto ir finansinių paslaugų centras, strategiškai svarbus Pietų Kinijos jūros regiono lyderis. Tai valstybė su laisviausia pasaulyje ekonomika (pagal 2021 m. ekonominės laisvės indeksą), pirmaujanti pasaulyje ir pagal ekonomikos konkurencingumą (IMD Pasaulinio konkurencingumo centro 2020 m. ir Pasaulio ekonomikos forumo 2019 m. duomenimis). Singapūras yra antra inovatyviausia ekonomika pasaulyje (po Pietų Korėjos, pagal 2021 m. *Bloomberg* inovacijų indeksą) ir pagal Pasaulio banko nustatomą verslo sąlygų palankumo indeksą atsilieka tik nuo Naujosios Zelandijos. Be to, Singapūro uostas yra antrasis pasaulyje pagal konteinerių vežimo apimtį (po Honkongo).

Vienas iš Singapūro ekonomikos pagrindų yra prekyba – jos apimtis 3,5 karto viršija šalies BVP, todėl šalis aktyviai remia laisvąją prekybą ir tarptautines pastangas mažinti prekybos barjerus. Singapūras pasirašė Išsamų ir progresyvų susitarimą dėl Ramiojo vandenyno partnerystės (CPTPP), taip pat Regioninės išsamios ekonominės partnerystės sutartį (RCEP). 2019 m. lapkritį įsigaliojo laisvosios prekybos susitarimas su ES.

Nors šalis nėra didelė (5,69 mln. gyv.), principinga ir nešališka Singapūro užsienio politika užtikrina jos autoritetą regioninėje ir tarptautinėje politikoje. Kaip tik Singapūre 2015 m. įvyko Kinijos ir Taivano, 2018 m. – JAV ir Šiaurės Korėjos vadovų susitikimas. Nuo 2002-ųjų Singapūre vyksta metiniai Azijos saugumo susitikimai (vadinamasis Šangrilos dialogas), kuriuose dalyvauja kone 30-ties Azijos ir Ramiojo vandenyno valstybių, taip pat Jungtinės Karalystės, Prancūzijos, Švedijos ir Vokietijos gynybos ir karo ministrai.

Ryškiausia Singapūro užsienio politikos ypatybė – pragmatiško įsitraukimo principas. Turėdama tvirtą politinį stuburą, šalis ilgus metus išlaiko darnią partnerystę su Vašingtonu ir Pekinu. Be to, Singapūras, kaip strateginis JAV partneris Pietryčių Azijoje, palaiko gana artimus, nors ir nestokojančius prieštarų, santykius su Kinija. Plėtojamas karinis bendradarbiavimas su Vašingtonu: reguliariai vykdomos karinės pratybos, JAV naudojami Singapūro karinėmis bazėmis operacijų Pietryčių Azijos regione metu, o pernai Singapūras tapo pirmąja ir kol kas vienintele regiono valstybe, įsigijusia moderniausių naikintuvų F-35. Santykiai su Pekinu tebėra sudėtingi, nors Kinija yra didžiausia Singapūro prekybos partnerė. Pekinui kelia nepasitenkinimą Singapūro ryšiai ne tik su Vašingtonu, bet ir su Taibėjumi, nors šias šalis jau 40 metų sieja glaudus bendradarbiavimas karinėje srityje.

Greta santykių su JAV ir Kinija, Singapūro užsienio politikoje svarbus regioninis bendradarbiavimas, pirmiausia su kitomis ASEAN valstybėmis narėmis. Azijos ir Ramiojo vandenyno šalių ekonominio bendradarbiavimo (APEC), taip pat Ramiojo vandenyno ekonominio bendradarbiavimo tarybos (PECC) sekretoriatai yra Singapūre. Singapūro iniciatyva buvo pradėtas Azijos ir Europos dialogas (ASEM).

Pabrėžtina, kad kaip tik nuo Singapūro prasidėjo ES derybos dėl laisvosios prekybos susitarimo su ASEAN valstybėmis narėmis. Singapūras yra didžiausias ES ekonominis partneris ASEAN, nes jam tenka trečdalis ES ir ASEAN prekybos apimtys ir du trečdaliai investicijų srautų. 2018 m. spalio 19 d. pasirašytas Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Singapūro Respublikos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimas, kurį Lietuva ratifikavo 2020 m. lapkričio 5 dieną. Be to, įsigaliojęs Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Singapūro Respublikos investicijų apsaugos susitarimas paskatins investicijas ir suteiks joms teisinės apsaugos garantijų. Šį susitarimą Lietuva ratifikavo 2021 m. gegužės 20 dieną.

Lietuvos interesai Singapūre ir Pietryčių Azijos regione

Ekonominės veiklos kryptis Singapūre laikytina prioritetine. Singapūras yra svarbi Lietuvos eksporto rinka Azijoje (2020 m. duomenimis, užima 4 vietą po Kinijos, Australijos ir Japonijos). Iki koronaviruso pandemijos 2019 m. Lietuvos eksportas į Singapūrą siekė 216 mln. eurų (atsiliko tik nuo Kinijos – 277 mln. eurų). Į Singapūrą eksportuoja daugiau kaip 100 Lietuvos bendrovių. Kol kas dvišalės prekybos potencialas nėra išnaudojamas: eksporte dominuoja mineraliniai produktai, bet gerų perspektyvų turi mašinų ir jų įrangos pramonė, maisto produktai, optika, tekstilė. Be to, būtų naudinga pasinaudoti patogia Singapūro geografinė padėtimi ir konteinerių uosto teikiamomis galimybėmis priėjimui prie kitų Pietryčių Azijos (Indonezijos, Malaizijos) rinkų. Bendradarbiavimu jau domisi Klaipėdos uostas. Atsižvelgiant į sparčiai didėjančią regiono populiaciją, augančią ekonomiką ir produktų importo apimtį, galimas veiksmingas bendradarbiavimas ekonomikos srityje ir su antrinės akreditacijos šalimis Indonezija, Malaizija, Tailandu ir Vietnamu.

Lietuvai yra svarbios bendradarbiavimo su Singapūru ir Pietryčių Azijos regiono šalimis galimybės šiose srityse:

1. eksporto plėtra ir investicijų pritraukimas. Dėl didelės mokslo institucijų ir aukštųjų technologijų įmonių koncentracijos Singapūre didėja aukštą pridėtinę vertę turinčios lietuviškos produkcijos eksportas. ES ir Singapūro laisvosios prekybos susitarimas atveria naujų galimybių ES gyvybės mokslų, aukštųjų technologijų ir inžinerijos paslaugų teikėjams. Didžiausią potencialą Lietuvoje kaupia informacijos ir ryšių technologijų (toliau – IRT), medicinos įrangos, fotonikos, maisto produktų ir gėrimų, tekstilės, plastikų ir chemijos sektoriai. Ambasados įsteigimas padėtų Lietuvos eksportuotojams geriau išnaudoti susitarimo teikiamas galimybes. Be to, realu pritraukti Singapūro investicijų Lietuvos IRT, finansinių (*fintech*) ir blokų grandinės (*blockchain*)

technologijų, gamybos, transporto sektoriuose, infrastruktūros projektams. Pabrėžtina, kad Tailandas tampa pirmuoju, o Singapūras – antruoju pagal dydį Pietryčių Azijos regiono investuotoju Lietuvoje, taigi ambasados įsteigimas padėtų išnaudoti atsirandantį pagreitį. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad regione jau dirbančių IRT įmonių patirtis leistų greičiau susiorientuoti ir padėtų kurti palankią darbo aplinką naujiems rinkos dalyviams;

2. didžiąją dalį maisto produktų importuojantys Singapūras, Indonezija, Malaizija, Tailandas ir Vietnamas žemės ūkio ir maisto produktų pramonei yra prioritetinės šalys, jų rinkos yra patrauklios dėl didelės perkamosios galios, be to, tampa potencialia atsvara užsidarančiai Kinijos rinkai;

3. bendradarbiavimas mokslo, technologijų ir inovacijų srityse, startuolių ekosistemos vystymas:

a) užmegzti ryšiai tarp Lietuvos ir Singapūro lazerių technologijų bendruomenių, mokslo ir technologijų agentūrų, technologijos universitetų. Kitose Pietryčių Azijos valstybėse tokių kontaktų yra mažiau, tad ambasados įsteigimas palengvintų šalių mokslinį bendradarbiavimą ieškant jose galimų partnerių;

b) Lietuva siekia tapti gyvybės mokslų regioniniu centru, o Singapūras yra regiono lyderis biomedicinos srityje. Ambasados atidarymas padėtų atkreipti Singapūro, kartu ir kitų Pietryčių Azijos šalių dėmesį į „Life Sciences Baltics“ renginius ir gyvybės bei sveikatos mokslų ekosistemą Lietuvoje;

c) didėja bendradarbiavimo finansinių technologijų srityje galimybės 2018 m. pasirašyto Lietuvos ir Singapūro centrinių bankų susitarimo pagrindu. Lietuva turi geras sąlygas tapti Singapūro ir kitų Azijos valstybių *fintech* įmonių vartais į ES rinką;

4. interesą dirbti su Pietryčių Azijos regiono kompanijomis pabrėžia „Klaipėdos nafta“, pirmieji kontaktai su suskystintų gamtinių dujų kompanijomis jau užmegzti.

Ambasados atidarymas Singapūre būtų reikšmingas ir kitose srityse:

- akademinį ir studentų mainų skatinimas. Nacionalinės švietimo agentūros duomenimis, 2019–2020 mokslo metais Singapūre studijavo 5 studentai iš Lietuvos, o 2020–2021 mokslo metais – 2. Lietuvos universitetuose studijavo atitinkamai 4 ir 3 singapūriečiai. Tikėtina, kad ambasados įsteigimas galėtų padidinti šiuos skaičius;

Gyventojų registro tarnybos duomenimis, 2020 m. Singapūre buvo 84 Lietuvos piliečiai, deklaravę gyvenamąją vietą šioje šalyje. Singapūro lietuvių bendruomenė vienija nuo 100 iki 300 narių. Ambasados atidarymas leistų užtikrinti efektyvią pagalbą Lietuvos piliečiams Singapūre ir pagerinti konsulinių paslaugų teikimą Pietryčių Azijos regione

Užsienio reikalų ministerijos 2022 m. biudžete ambasados įsteigimui ir veiklai planuojama numatyti 1 730 tūkst. eurų, nuo 2023 m. ambasados išlaikymui planuojama numatyti 1 402 tūkst.

eurų, todėl papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės. Planuojama, kad ambasadoje dirbtų 6 Užsienio reikalų ministerijos darbuotojai: ambasadorius, du diplomatai, du asmenys pagal darbo sutartį ir vienas valstybės tarnautojas.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Teisingumo ministerija, Finansų ministerija, Susisiekimo ministerija ir Žemės ūkio ministerija nutarimo projektui pritarė be pastabų. Į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pasiūlymą patikslinti teikimą atsižvelgta.

Su visuomene konsultuojamasi, nutarimo projektą paskelbus Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS). Ambasados Singapūre steigimo klausimas buvo pristatytas asocijuotų verslo struktūrų atstovams Ekonominės diplomatijos tarybos ir jos darbo grupės susitikimų metu. Verslo atstovai ambasados steigimui pritarė.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų, nėra notifikuotinas Europos Komisijai.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma nerengiama, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 36 punktu, numatančiu galimybę teisės akto projekto poveikio vertinimo rezultatų išvadas pateikti pačiame teisės akto projekto teikime.

Nutarimo projekte nėra apibrėžiamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai, kurie turėtų būti įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka. Nutarimo projektas atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Nutarimų projektą parengė Užsienio reikalų ministerijos Lotynų Amerikos, Afrikos, Azijos ir Okeanijos departamento (direktorius Audrius Brūzga, tel. (8 5) 236 2890, el. p. audrius.bruzga@urm.lt, Azijos ir Okeanijos skyriaus vedėja Asta Slavinskaitė, tel. (8 5) 236 2937, el. p. asta.slavinskaite@urm.lt) ambasadorius ypatingiems pavedimams Dainius Kamaitis (tel. (8 5) 236 2438, el. p. dainius.kamaitis@urm.lt).

Prašome nutarimo projektą įtraukti į artimiausio Vyriausybės posėdžio darbotvarkę.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos ambasados Singapūro Respublikoje įsteigimo“ projektas, 1 lapas;
2. Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Teisingumo ministerijos, Finansų ministerijos, Susisiekimo ministerijos ir Žemės ūkio ministerijos išvados, 6 lapai.

Ministras

Gabrielius Landsbergis

Dainius Kamaitis, tel. (8 5) 236 2438, el. p. dainius.kamaitis@urm.lt